

Sygn. akt V U 704/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2022 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2022 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku D. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania D. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 czerwca 2021 r. sygn.: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy D. G. prawo do ustalenia wysokości emerytury górniczej z przelicznikiem 1,2 za okres od dnia 30 marca 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2021 roku;

Sygn. akt VU 704/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2021 roku organ rentowy przeliczył emeryturę wnioskodawcy od dnia 1 maja 2021 roku na kwotę 6720,79zł.. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 34 lata i 7 miesięcy tj. 415 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 10 miesięcy tj. 70 miesięcy okresów nieskładkowych. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy 306 miesięcy okresów zatrudnienia z zastosowaniem przelicznika 1,2, co dało 367,2 miesięcy. Do pozostałych okresów składkowych ZUS nie zastosował przelicznika 1,2.

W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę poprzez przeliczenie także okresu pracy górniczej od 30 marca 2016 roku do 30 kwietnia 2021 roku na stanowisku inspektora – specjalności górniczej przelicznikiem 1,2.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że obliczając wysokość emerytury ZUS w zaskarżonej decyzji – w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. w sprawie VU 1063/16 z dnia 21 marca 2017 roku - zaliczył wnioskodawcy wg przelicznika 1,2 okresy pracy:

-od dnia 12 listopada 1986 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku,

- od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 lipca 1988 roku,

- od dnia 1 sierpnia 1988 roku do dnia 31 sierpnia 1991 roku,
- od dnia 1 sierpnia 1991 roku do dnia 25 lipca 2004 roku,
- od dnia 1 września 2006 roku do dnia 19 marca 2009 roku
- od dnia 31 sierpnia 2010 roku do 29 marca 2016 roku.

ZUS podniósł, że brak podstaw do zastosowania przelicznika 1,2 do okresu pracy górniczej na stanowisku inspektora – specjalności górniczej od 30 marca 2016 roku do 30 kwietnia 2021 roku, gdyż wnioskodawca nie przedstawił wykazu dniówek przepracowanych na odkrywce, a tym samym nie udowodnił, aby wykonywał taką pracę w pełnym wymiarze godzin na polach górniczych, co dawałoby mu prawo do zastosowania przelicznika 1,2.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Wnioskodawca D. G. urodził się w dniu (...).

W dniu 7 kwietnia 2016 roku wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k.2-5 akt emerytalnych, informacja z dnia 4 stycznia 1999 roku, k. 48 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

Decyzją z dnia 1 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał wnioskodawcy od dnia (...) roku emeryturę w wysokości 4 000,50 zł brutto, której wypłatę zawieszono z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych od stycznia 1999 roku do grudnia 2008 roku. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 28 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 1 września 2016 roku, k. 58 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 23 września 2016 roku, organ rentowy przeliczył emeryturę wnioskodawcy od dnia (...) roku. W stosunku do decyzji z dnia 1 września 2016 roku zmianie uległ wymiar stażu pracy wnioskodawcy. Do stażu pracy ubezpieczonego doliczono okres zatrudnienia od dnia 1 lipca 2009 roku do dnia 30 sierpnia 2010 roku. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 29 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lata i 9 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 4 110,84 zł brutto.

(dowód: decyzja z dnia 23 września 2016 roku, k. 65 akt emerytalnych,)

Wyrokiem z dnia 21 marca 2017 roku sygn.. akt VU 1063/16 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, na skutek odwołania D. G., zmienił zaskarżone decyzje z dnia 1 września 2016 r. oraz z dnia 23 września 2016 r i przyznał wnioskodawcy D. G. prawo do ustalenia emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,2 do okresów pracy górniczej od 12 listopada 1986 roku do 31 grudnia 1986 roku, od 1 stycznia 1987 roku do 31 lipca 1988 roku, od 1 sierpnia 1988 roku do 31 sierpnia 1991 roku, od 1 września 1991 roku do 25 lipca 2004 roku, od 1 września 2006 roku do 19 marca 2009 roku, od 31 sierpnia 2010 roku do 29 marca 2016 roku, pozostawiając organowi rentowemu szczegółowe wyliczenie świadczenia.

Natomiast żądanie przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresu od 30 marca 2016 roku do nadal jako pracy górniczej z przelicznikiem 1,2 przekazał do rozpoznania organowi rentowemu;

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 13 marca 2018 roku sygn.. akt III AUa 709/17 oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 21 marca 2017 roku sygn.. akt VU 1063/16

(dowód: wyrok- k. 29 akt VU 1063/16, wyrok w sprawie III AUa 709/17 – k. 69 akt VU 1063/16)

Wnioskodawca od 3 grudnia 1985 roku jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) w R..

Z dniem 19 marca 2009 roku pracodawca rozwiązał z ubezpieczonym umowę o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Prawomocnym wyrokiem z dnia 29 grudnia 2009 roku, sygn. akt IV P 195/09 Sąd Rejonowy w Bełchatowie przywrócił powoda do pracy na warunkach obowiązujących przed doręczeniem oświadczenia z dnia 19 marca 2009 roku o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia.

W dniu 31 sierpnia 2010 roku pracodawca przywrócił ubezpieczonego do pracy na stanowisko starszego inspektora technicznego w dziale N.. Wnioskodawca zajmował wyżej wymienione stanowisko do dnia wydania zaskarżonej decyzji.

(dowód: angaż z dnia 31 sierpnia 2010 roku, k. 24 akt osobowych wnioskodawcy część C, angaż z dnia 11 sierpnia 2011 roku, k. 104, z dnia 2 sierpnia 2013 roku, k. 110, z dnia 1 sierpnia 2014 roku, k. 115 w aktach osobowych wnioskodawcy część B”, oświadczenie pracodawcy z dnia 19 marca 2009 roku, k. 7, świadectwo pracy z dnia 19 marca 2009 roku, k. 8 akt osobowych wnioskodawcy część C, wyrok z dnia 29 grudnia 2009 roku, w sprawie sygn. akt IV P 195/09, k. 10 akt emerytalnych

)

W dniu 11 listopada 1986 roku (...) w C. zatwierdził wnioskodawcę w charakterze osoby niższego dozoru ruchu w specjalności technicznej górniczej w zakładach górniczych.

(dowód: zatwierdzenie z dnia 11 listopada 1986 roku, pismo (...) w C. z dnia 11 listopada 1986 roku, k. 11,)

W dniu 25 sierpnia 1987 roku (...) w C. zatwierdził wnioskodawcę w charakterze osoby średniego dozoru ruchu w specjalności technicznej górniczej w zakładach górniczych.

(dowód: zatwierdzenie z dnia 25 sierpnia 1987 roku, bez nr karty, pismo z dnia 25 sierpnia 1987 roku, k. 14, angaż z dnia 31 lipca 1987 roku, k. 15, angaż z dnia 1 czerwca 1988 roku, k. 16 w aktach osobowych wnioskodawcy)

W dniu 12 lipca 1988 roku D. G. powierzono stanowisko inspektora technicznego. Wnioskodawca odpowiadał za wykonywanie prac odwodnieniowych pomocniczych. Ponadto samodzielnie prowadził nadzór nad realizacją systemu obserwacyjnego zwierciadła wód podziemnych w rejonie oddziaływania (...).

(dowód: wniosek o przeszerogowanie z dnia 12 lipca 1988 roku, bez nr karty w aktach osobowych wnioskodawcy)

Z dniem 1 sierpnia 1988 roku pracodawca powierzył wnioskodawcy obowiązki inspektora technicznego w (...). W karcie stanowiska pracy wskazano, że ubezpieczony podlega bezpośrednio kierownikowi D. (...). Do zakresu czynności ubezpieczonego należało w szczególności:

- nadzorowanie wykonawstwa pomocniczego systemu odwodnienia, odwodnienia zwałowiska wewnętrznego oraz otworów obserwacyjnych,
- ustalanie harmonogramu i zakresu robót wspólnie z wykonawcą,
- odbiory odwierconych otworów,
- odbiory miesięcznego przerobu rzeczowego, ustalanie przerobu finansowego wierceń,
- bieżąca analiza i kontrola postępu robót, ich jakości oraz kosztów wykonywanych prac,
- opiniowanie projektów robót i dokumentacji oraz współdziałanie w tym zakresie z D. (...),

- uzgadnianie z projektantem i wykonawcą technologii wykonawstwa nadzorowanych robót,
- zgłaszanie obiektów do odbioru w D. (...).

(dowód: angaż z dnia 1 sierpnia 1988 roku, k. 17, karta stanowiska pracy wraz z załącznikiem, k. 18, angaże: z dnia 1 marca 1989 roku, z dnia 1 czerwca 1989 roku, z dnia 1 grudnia 1989 roku, k. 19-21 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

W dniu 31 lipca 1990 roku (...) w C. zatwierdził wnioskodawcę w charakterze osoby wyższego dozoru ruchu w specjalności technicznej górniczej w zakładach górniczych.

W okresie od 1 września 1991 roku do 25 lipca 2004 roku ubezpieczony zajmował stanowisko starszego inspektora technicznego. Do jego obowiązków należał:

1. nadzór nad wykonawstwem otworów pilotowych i obserwacyjnych, a w szczególności:

- ustalenie harmonogramu robót ww. otworów,
- bieżące uzgodnienia z działem (...) w zakresie pozyskiwania terenów dla potrzeb wykonywanych otworów w aspekcie prawa wstępu i wylesień,
- bieżące uzgodnienie zakresu pracy mierniczych w zakresie wytyczania otworów,
- bieżąca współpraca ze służbami (...), (...) lub (...) w zakresie obsługi wierceń i przekazywania otworów,
- przekazywanie placu budowy Wykonawcy,
- bieżąca korekta lokalizacji, głębokości i ewentualnie zmiany konstrukcji otworu i jego zafiltrowania,
- bieżąca współpraca z pracownikami nadzoru geologicznego oraz z pracownikami działu (...),
- bieżąca kontrola przebiegu prac wiertniczych,
- przyjmowanie obmiarów prac wiertniczych i rozliczanie prac nadzoru geologicznego,
- prowadzenie rozliczeń zgodnie z przyjętymi w przedsiębiorstwie zasadami i zawartymi z Wykonawcami umowami,
- kompletowanie materiałów w teczce obiektu (otworu),
- przygotowywanie materiałów do przetargów, a następnie zleceń do realizacji prac wiertniczych,
- przygotowywanie informacji z zakresu nadzorowanych prac, dla potrzeb wewnętrznych (...),
- udział w naradach dotyczących nadzorowanych prac,
- udział w opiniowaniu dokumentacji i projektów technicznych dotyczących otworów obserwacyjnych i pilotowych, współpraca w tym zakresie z działem (...),
- zgłaszanie obiektów do odbioru w dziale (...),
- współpraca z innymi firmami o profilu wiertniczym,
- działanie na rzecz innowacji technicznych,
- opracowywanie stosownych umów na realizację prac wiertniczych,

2. nadzór nad zagadnieniami inwestycyjnymi wysadu solnego (...), w tym zbieranie sprawozdań o aktualnym stanie wysadu pod względem hydrologicznym, chemicznym i biologicznym oraz współpraca z P. – Projekt w zakresie realizacji stosownych dokumentacji.

(dowód: zatwierdzenie z dnia 31 lipca 1990 roku, bez nr karty, angaże: z dnia 1 marca 1991 roku, z dnia 1 września 1991 roku, k. 23-24, z dnia 26 maja 1992 roku, k. 34, z dnia 5 marca 1993 roku, k. 35, załącznik do karty stanowiskowej pracy, k. 36, angaże: z dnia 7 września 1993 roku, k. 37, z dnia 29 czerwca 1994 roku, k. 38, z dnia 29 sierpnia 1994 roku, k. 39, z dnia 5 sierpnia 1996 roku, k. 41, z dnia 26 listopada 1997 roku, k. 44, z dnia 25 listopada 1998 roku, k. 46, z dnia 25 maja 1999 roku, k. 49, z dnia 23 listopada 2000 roku, k. 52 w aktach osobowych wnioskodawcy)

Z dniem 26 lipca 2004 roku wnioskodawca objął stanowisko dyrektora zakładu robót inżynieryjno – budowlanych, które zajmował do dnia 31 sierpnia 2006 roku.

(dowód: porozumienie stron z dnia 26 lipca 2004 roku, k. 58 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

Z dniem 1 września 2006 roku wnioskodawca powrócił na stanowisko starszego inspektora w dziale nadzoru odwodnienia (N.). Natomiast z dniem 17 listopada 2006 roku pracodawca ponownie powierzył ubezpieczonemu stanowisko starszego inspektora technicznego.

(dowód: porozumienie stron z dnia 31 sierpnia 2006 roku, bez numeru karty, angaże: z dnia 29 grudnia 2006 roku, k. 84, z dnia 6 września 2007 roku, k. 86, z dnia 17 stycznia 2008 roku, k. 92, z dnia 13 marca 2008 roku, k. 94, z dnia 5 września 2008 roku, k. 96 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

W dniu 16 marca 2009 roku powołana przez pracodawcę ubezpieczonego Komisja weryfikacyjna uznała, że pomimo posiadania przez ubezpieczonego angaży na stanowiska: samodzielnego referenta technicznego, specjalisty technicznego, starszego inspektora i starszego inspektora technicznego, ubezpieczony zajmował następujące stanowiska:

- od dnia 12 listopada 1986 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku – technik specjalności górniczej (litera D, pkt 3 załącznika nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku),
- od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 lipca 1988 roku i od dnia 1 sierpnia 1988 roku do dnia 31 sierpnia 1991 roku – specjalista specjalności górniczej (litera C, pkt 5 załącznika nr 3 do ww. zarządzenia),
- od dnia 1 września 1991 roku do dnia 25 lipca 2004 roku i od dnia 1 września 2006 roku do dnia 19 marca 2009 roku – starszy inspektor specjalności górniczej (litera B, pkt 6 załącznika nr 3 do zarządzenia).

(dowód: protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej z dnia 16 marca 2009 roku, k. 26-26v akt emerytalnych)

W charakterystyce stanowiska pracy z dnia 14 lipca 2016 roku pracodawca ubezpieczonego podał, że w okresach od dnia 12 listopada 1986 roku, to jest od chwili uzyskania zatwierdzenia (...), do dnia 25 lipca 2004 roku, od dnia 1 września 2006 roku do dnia 19 marca 2009 roku oraz od dnia 31 sierpnia 2010 roku do nadal wykonywał i wykonuje pracę w ruchu Zakładu (...).

W ww. okresach ubezpieczony był zatrudniony w D. (...) B. – oznaczanym najpierw (...), a następnie (...), który to dział był wyodrębniony w schemacie organizacyjnym Zakładu (...). W schemacie tym wyszczególnione są następujące stanowiska: kierownik działu ruchu, główny specjalista, starszy inspektor techniczny, inspektor techniczny, samodzielny referent techniczny.

Pracodawca ubezpieczonego podał, że wykonywana przezeń praca od momentu stwierdzenia kwalifikacji górniczych, to jest od dnia 12 listopada 1986 roku polegała i polega nadal na nadzorze przebiegu prac w zakresie wykonawstwa urządzeń odwodnienia wglębnego (studnie odwadniające systemu podstawowego i pomocniczego, otwory obserwacyjne - piezometry, otwory rozpoznawcze i drenażowe), a także szeregu prac pomocniczych i

towarzyszących wykonywanych w ruchu Zakładu (...) - bezpośrednio w wyrobiskach górniczych - odkrywkach, a także na przedpolach wyrobisk górniczych - odkrywek.

Ponadto pracodawca poinformował, że nie występują różnice i sprzeczności w charakterze pracy i zakresach czynności na stanowiskach wymienionych w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku, a stanowiskami wymienionymi w protokole komisji weryfikacyjnej.

(dowód: charakterystyka stanowisk pracy z dnia 14 lipca 2016 roku, k. 35 – 37 akt emerytalnych, kserokopia schematu organizacyjnego Zakładu (...) „B”, k. 23 akt sprawy)

W świadectwie wykonywania pracy górniczej z dnia 29 marca 2016 roku pracodawca ubezpieczonego podał, że wnioskodawca jest zatrudniony w (...) S.A. od dnia 3 grudnia 1985 roku od dnia 19 marca 2009 roku i od dnia 31 sierpnia 2010 roku do nadal. W okresie zatrudnienia wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą:

- od dnia 12 listopada 1986 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku na stanowisku technika specjalności górniczej, wymienionym pod lit. D pkt 3 załącznika nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku,

- od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 lipca 1988 roku na stanowisku specjalisty specjalności górniczej, wymienionym pod lit. C pkt 5 załącznika nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku,

- od dnia 1 sierpnia 1988 roku do dnia 31 sierpnia 1991 roku na stanowisku inspektora specjalności górniczej wymienionym pod lit. C pkt 5 załącznika nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku,

- od dnia 1 września 1991 roku do dnia 25 lipca 2004 roku, od dnia 1 września 2006 roku do dnia 19 marca 2009 roku oraz od dnia 31 sierpnia 2010 roku do nadal na stanowisku inspektora specjalności górniczej wymienionym pod lit. B pkt 6 załącznika nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku,

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 8 akt emerytalnych)

Wnioskodawca w spornym okresie od 30 marca 2016 roku do 30 kwietnia 2021 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą na stanowisku starszego inspektora technicznego co odpowiada starszemu inspektorowi-specjalności górniczej zgodnie z zarządzeniem nr 9 MPi H z dnia 23 grudnia 1994 roku zał. nr 3 litera B pkt. 6.

(dowód: zaświadczenie – k. 9 akt, rp-7 – k. 10 akt)

D. G. w okresie od dnia 30 czerwca 2016 roku do nadal wykonywał i wykonuje pracę w D. (...) ((...)) na terenie odkrywki w ruchu Zakładu (...) jako osoba wyższego dozoru ruchu.

Wykonywana przez wnioskodawcę praca polega na organizowaniu, nadzorowaniu i rozliczaniu inspektorskim przebiegu robót w zakresie wykonawstwa urządzeń odwodnienia wglębnego (studnie odwadniające podstawowego i pomocniczego systemu odwodnienia, otwory obserwacyjne - piezometry, otwory drenażowe), a także szeregu prac pomocniczych i towarzyszących wykonywanych w ruchu Zakładu (...) - bezpośrednio w wyrobiskach górniczych, a także na przedpolach wyrobisk górniczych.

Do zakresu obowiązków wnioskodawcy w spornym okresie należało:

- przygotowywanie frontów robót pod wykonawstwo obiektów i urządzeń odwodnienia wglębnego przy udziale innych służb nadzoru oraz właściwych komórek organizacyjnych kopalni (służby miernicze, geologiczne, technologii górniczej, elektryczne, eksploatacji odwodnienia, wyłączeń i ochrony środowiska)
- przekazywanie planów wierceń wraz z właściwą dokumentacją i zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonawcom wierceń;
- nadzorowanie i bieżąca kontrola przebiegu prac wiertniczych w wyrobiskach górniczych, a także na przedpolach wyrobisk górniczych w ruchu Zakładu (...) w zakresie zgodności wykonania zleconych robot pod względem technicznym, materiałowym, użytkowym, z przepisami technicznymi, normami krajowymi i branżowymi, opracowaniami typowymi, a także z zasadami współczesnej wiedzy technicznej;
- ilościowa i jakościowa kontrola zleconych do wykonania robót i dostaw materiałów;
- bieżący odbiór zrealizowanych zakresów robót w wyrobiskach górniczych, a także na przedpolach wyrobisk górniczych w ruchu Zakładu (...);
- uczestnictwo w rozruchu i odbiorze końcowym nadzorowanych obiektów odwodnienia;
- inicjowanie, nadzór i kontrola usunięcia potencjalnych usterek, braków lub niedoróbek stwierdzonych w czasie procesów odbiorowych realizowanych obiektów i urządzeń;

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy z 4.10.2021 roku – k. 22-24 akt)

Wnioskodawca w spornym okresie otrzymywał dodatek do wynagrodzenia za pracę na terenie odkrywki. Wnioskodawca przepracował w spornym okresie na terenie odkrywki następujące ilości dniówek:

- od marca do grudnia 2016 roku – 145 dniówek
- w 2017 roku – 174 dniówki
- w 2018 roku – 177 dniówek
- w 2019 roku- 151 dniówek
- w 2020 roku – 157 dniówek
- od stycznia do kwietnia 2021 roku – 73 dniówki

(dowód: wykaz dniówek – k. 40-41 akt)

Wnioskodawca w spornym okresie na stanowisku starszego inspektora technicznego pracował na odkrywce w B. i (...) godzin dziennie. Do jego obowiązków należał nadzór nad rozbudową systemu odwodnienia wglębnego kopalni, czyli robotami wiertniczymi polegającymi na wykonywaniu studni odwadniających, otworów obserwacyjnych, otworów drenażowych, otworów rozpoznawczych, studni pomocniczego systemu odwodnienia. Wnioskodawca organizował pracę osób budujących system odwodnienia. Wszystkie dozorowane prace miały miejsce w terenie, na odkrywce. Wnioskodawca opiniował projekty robót i dokumentację na odkrywce, dokonywał uzgodnień z wykonawcami na odkrywce. Zgłaszał obiekty do odbioru. Odbiór obiektów odbywał się na odkrywce. Wnioskodawca kontrolował dokumentację projektową wykonaną przez biuro projektowe oraz dokumentacją powykonawczą sporządzoną przez firmę zewnętrzną. Kontrolował jakość wykonania robót i postęp robót. Przeprowadzał kontrolę prawidłowości wykonywania robót w terenie przez wszystkie oddziały. Kontrolował jakość prac, postęp robót, warunki bezpieczeństwa.

Wnioskodawca miał taki sam zakres obowiązków w całym okresie pracy na stanowisku starszego inspektora technicznego tj. od 1 września 2006 roku do 19 marca 2009 roku i od 31 sierpnia 2010 roku do 30 kwietnia 2021 roku.

(dowód: zeznania świadka S. S. - protokół rozprawy z 8 lutego 2022 roku, zeznania wnioskodawcy -protokół rozprawy z 8 lutego 2022 roku)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W świetle art. 50 c ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za pracę górniczą uważa się m.in. pracę w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń określonych w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Wedle art. 50b wyżej wymienionej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi i nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Zgodnie natomiast z treścią art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu wysokości emerytur górniczych stosuje się następujące przeliczniki :

- 1)1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2)1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3)1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, **wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce** w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Wykaz stanowisk uprawniających do zaliczenia pracy górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,2– zgodnie z delegacją ustawową – powinien wynikać z rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa. Jednakże ze względu na to, że takie rozporządzenie nie zostało wydane do dnia dzisiejszego, aktem prawnym obowiązującym w tym zakresie jest zarządzenie Nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą (Dz. U. MG 1995 r. nr 1 poz. 4).

W myśl wykazu B poz. 6 załącznika nr 3 do wyżej wymienionego zarządzenia przelicznik 1,2 należy zastosować w przypadku zatrudnienia osoby wyższego dozoru ruchu zakładu górniczego na stanowisku starszego inspektora specjalności górniczej. To stanowisko wnioskodawca zajmował w istocie pomimo odmiennej nomenklatury przyjętej przez pracodawcę, zważywszy na rodzaj wykonywanych przez niego czynności. Zgodnie bowiem z angażem od dnia 31 sierpnia 2010 roku zajmował stanowisko starszego inspektora technicznego (starszego inspektora).

Bezspornym było, że odwołujący wykonywał w spornym okresie pracę górniczą w rozumieniu art. 50 c ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej, gdyż organ rentowy zaliczył mu w/w okres do stażu górniczego. Organ rentowy zaprzeczył natomiast, aby w/w prace skarżący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce, co uprawniałoby go do zastosowania do tego okresu przelicznika 1,2.

Gramatyczna wykładnia cytowanego art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy prowadzi do wniosku, iż przewidziany w nim przelicznik 1,2 znajduje zastosowanie, przy ustalaniu wysokości górniczej emerytury, jedynie do okresów pracy górniczej w kopalni węgla brunatnego i kopalni siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze na określonych we wspomnianym zarządzeniu Nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994r. stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa takich zakładów wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce.

Nie budzi wszak wątpliwości, iż z uwagi na specyfikę kopalni węgla brunatnego będąca udziałem zatrudnionych w niej pracowników praca wykonywana jest zarówno na terenie odkrywki, czyli w miejscu zdejmowania nadkładu i złoża oraz jego ładowania i przewożenia, jak również poza tym terenem, co oznacza, iż "odkrywka", nie jest pojęciem tożsamym z "odkrywkową kopalnią węgla brunatnego".

Gdyby zatem wolą ustawodawcy było przyznanie uprawnienia do zastosowania przedmiotowego przelicznika 1,2 wszystkim pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalni węgla brunatnego, zbędnym byłoby użycie w omawianym przepisie zwrotu "na odkrywce", posłużenie się którym powoduje, iż możliwość zastosowania tego przelicznika dotyczy wyłącznie takich pracowników, którzy swoją pracę - na stosownych stanowiskach - wykonują w ściśle określonym miejscu w schemacie organizacyjnym kopalni (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 października 2013 roku, sygn. akt III AUa 2034/12).

Celem stwierdzenia, czy wnioskodawcy przysługuje uprawnienie do zastosowania przelicznika 1,2 należało zatem ustalić, czy skarżący świadczył pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce. Z brzmienia cytowanego zarządzenia wynika bowiem, że do zajmowanego przez skarżącego stanowiska starszego inspektora specjalności górniczej należy stosować przelicznik 1,2.

Zauważyć należy, że termin "praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy" nie został wprawdzie zdefiniowany przez ustawodawcę, ale powszechnie przyjmuje się, że chodzi o pracę należącą do podstawowych określonych zadań pracownika wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, liczoną na podstawie Kodeksu pracy. Gdyby ustawodawca chciał dodatkowo uzależnić zastosowanie przelicznika 1,2 (poza warunkiem: "praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce") od wykazu dniówek, to warunek taki zawarłby w art. 51 ust. 1 pkt 4 lub art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej z 17 grudnia 1998 roku. Jeżeli jednak zdecydował się na odrębne potraktowanie osób zatrudnionych na stanowiskach dozoru oraz w odniesieniu do nich nie wymienił dodatkowo warunku legitymowania się wykazem dniówek, to wykładnia gramatyczna i celowościowa powołanych przepisów musi wskazywać, że warunek taki w takim przypadku nie istnieje. Brak zatem było podstaw do uzależnienia przez organ rentowy zastosowania przelicznika 1,2, od dostarczenia przez wnioskodawcę wykazu dniówek przepracowanych na odkrywce. Wnioskodawca rozmiar i rodzaj pracy wykonywanej na odkrywce mógł dowodzić każdym dostępnym mu środkiem dowodowym, a nie tylko wykazem dniówek przepracowanych na odkrywce. Nie mniej pracodawca ubezpieczonego przedstawił na polecenie Sądu taki wykaz. Dokument ten potwierdził, że wnioskodawca pracował na odkrywce w spornym okresie w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych w spornym okresie przez wnioskodawcę Sąd dokonał na podstawie jasnych, spójnych i logicznych zeznań świadka, który w spornym okresie pracował z wnioskodawcą na tożsamym stanowisku oraz dokumentacji pracowniczej, która opisywała zakres czynności wnioskodawcy w spornym okresie. Należy zaznaczyć, że świadek wykonywał tą samą pracę co wnioskodawca. Dlatego też miał bezpośrednią wiedzę nie tylko na temat zakresu obowiązków skarżącego, ale także miejsca ich wykonywania. Świadek potwierdził zeznania skarżącego, że w spornym okresie wnioskodawca swoje stałe, podstawowe obowiązki wykonywał na odkrywce.

Do stałych obowiązków wnioskodawcy należało organizowanie, nadzorowanie i rozliczanie inspektorskie przebiegu robót w zakresie wykonawstwa urządzeń odwodnienia wglębnego (studnie odwadniające podstawowego i

pomocniczego systemu odwodnienia, otwory obserwacyjne - piezometry, otwory drenażowe), a także szeregu prac pomocniczych i towarzyszących wykonywanych w ruchu Zakładu (...).

Prace te odpowiadające swoim zakresem zatrudnieniu w charakterze starszego specjalisty (technika) specjalności górniczej. Wszystkie te prace wnioskodawca wykonywał bezpośrednio na odkrywce po co najmniej 6 godzin dziennie. Potwierdzają to nie tylko zeznania świadka i wnioskodawcy, ale także wspomniany wyżej wykaz dniówek przepracowanych przez skarżącego na odkrywce. Należy podkreślić, że wnioskodawca nie sporządzał dokumentacji. Dokumentacja projektowa była sporządzana przez biuro projektowe, a dokumentacja powykonawcza przez zewnętrzną firmę geodezyjną. Wnioskodawca w zakresie obowiązków miał sprawdzanie sporządzonej uprzednio dokumentacji, co odbywało się na terenie odkrywki.

W orzecznictwie sądowym utrwalony jest pogląd, iż na przeszkodzie uznaniu prac wykonywanych przez osoby sprawujące dozór inżynieryjno - techniczny za prace wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie stoi nawet okoliczność, iż ograniczona część ich obowiązków wchodzi w zakres tak zwanych prac administracyjno - biurowych realizowanych w biurze zlokalizowanym na odkrywce (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 listopada 2008 r., III AUa 505/08). Wbrew stanowisku organu rentowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy świadczy, że ubezpieczony realizował swoje obowiązki jako starszy inspektor techniczny specjalności górniczej, co najmniej 6 godzin dziennie bezpośrednio na odkrywce. Nawet jeśli pozostały czas pracy wnioskodawca przeznaczał na pracę administracyjną, która była ściśle związana z zadaniami wykonywanymi na odkrywce, to wskazać trzeba, że wykonywanie tych czynności, nie odbiera jego pracy charakteru świadczonej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce, uprawniającej tym samym do zastosowania przelicznika 1,2 (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, sygn. akt II UK 31/09). Wykonywanie pracy górniczej przez pracowników niższego, średniego i wyższego dozoru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w ruchu zakładu górniczego zarówno bezpośrednio na terenie wyrobiska górniczego jak i poza nim, gdy czynności są stale związane z wydobywaniem kopaliny ze złóż, stanowią pracę na odkrywce (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 września 2015 roku, sygn. akt III AUa 2245/14).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał, że skarżący w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace górnicze na odkrywce, co uprawnia go do zastosowania do tego okresu przelicznika 1,2.

Należy podnieść, że tożsamy zakres obowiązków wnioskodawca miał już od 2006 roku tj. od momentu objęcia stanowiska starszego inspektora technicznego. Okres zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku starszego inspektora technicznego Sąd Okręgowy wyrokiem z 21 marca 2017 roku w sprawie VU 1063/16 zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej z przelicznikiem 1,2. W tych okresach do zadań ubezpieczonego także należało nadzorowanie i kontrolowanie prac odwodnieniowych na odkrywce, opiniowanie projektów robót i dokumentacji, dokonywanie odbioru robót. Sąd w sprawie VU 1063/16 uznał, że wnioskodawca w w/w okresach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę na stanowisku wyższego dozoru ruchu zakładu górniczego na odkrywce. Z czynności administracyjnych odwołujący realizował bowiem jedynie ograniczone czynności na początku i końcu zmiany.

W zakresie stałych obowiązków wnioskodawcy nic się nie zmieniło w okresie od 30 marca 2016 roku do 30 kwietnia 2021 roku. Jego obowiązki w tym okresie były takie same, jak w okresie zaliczonym już przez organ rentowy do pracy górniczej z przelicznikiem 1,2.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do ustalenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,2 do okresu pracy górniczej od dnia 30 marca 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2021 roku.